

Upplýsingalæsi (UL) á háskólastigi -
kennsla og þjálfun í UL við Háskólann á Akureyri
Málstofa á vegum RANNUM, 23. mars 2010
Astrid Margrét Magnúsdóttir

Háskólinn
á Akureyri
University
of Akureyri

Efni fyrirlestursins

- Stefna og markmið Háskólans á Akureyri (HA)
- Viðmið um æðri menntun og prófgráður (VÆMP)
- Kennsla í UL við HA
- Samstarf við deildir/svið
- Hvað hefur gengið vel?
- Hvað má betur fara? / Óskastaða og framtíðarverkefni
- Norrænt samstarf - NordINFOLIT

Stefna og markmið HA

- Hlutverk upplýsingasviðs að annast kennslu og þjálfun í UL
- Færni í UL er grundvallarhæfni í öllu háskólanámi
- Samvinna við yfirstjórn HA
- Stefna HA 2007-2011
  - bæta aðstöðu og þjónustu við nám og kennslu og beita ávallt bestu fáanlegu upplýsinga- og samskiptatækni
- Samningur HA við mmr. 2008-2010
  - efla kennslu í UL

Háskólinn
á Akureyri
University
of Akureyri

VÆMP

- Bologna ferlið - umskrifa námskrár og námskeiðslýsingar
- VÆMP – “kerfisbundin lýsing á uppbyggingu náms og prófgráða á háskólastigi sem taka sérstaklega til þekkingar, hæfni og getu nemenda í námslok”
- *Allir háskólar á Íslandi sem öðlast viðurkenningu mmr. samkv. lögum um háskóla nr. 63/2006 skulu fylgja viðmiðunum*

Skilgreining á UL

- Upplýsingalæsi vísar til færni nemandans í að greina hvenær þörf er á upplýsingum, hvernig eigi að finna þær, meta áreiðanleika þeirra og nýta á viðeigandi hátt. Upplýsingalæsi stuðlar að og viðheldur símenntun einstaklingsins.

Hæfnisviðmið í UL

- Bakkalárpróf (1. þrep, stig 2)

Að nemandi

- greini hvenær þörf er á upplýsingum og hafi færni til finna þær, meta áreiðanleika þeirra og nýta á viðeigandi hátt
- sýni sjálfstæði í námi og noti fræðilegar heimildir í faglegu samhengi
- þekki undirstöðuatriði leitartækni og geti nýtt sé viðurkennd gagnasöfn og upplýsingalindir á viðkomandi fræðasviði

Háskólinn
á Akureyri
University
of Akureyri

Hvernig fer kennslan fram?

- Velgengnis dagar / nýnemadagar
- Kennslustundir í UL – tengdar við námskeið í kennsluskrá
  - aðferðafræðinámskeið á 1. námsári
  - einstök námskeið á 2. og 3. námsári
- Námskeið og stuðningsefni
- Viðtöl / einstaklingsbundin leiðsögn

Háskólinn
á Akureyri
University
of Akureyri

Tölfræði 2009

Upplýsingalæsi - kennsla og námskeið/opnar kynningar, almanaksárið 2009

Deild	Kennslustundir	Fjöldi nemenda*	Brautir/námskeið
HFSv- félagsvísindadeild, vorönn	4	31	RAS0175 - 2. ár
HFSv- kennaradeild, vorönn	4	40	UTN0153F - 2. ár
HFSv- félagsvísindadeild, haustönn	8	149	VIN0173 - 1. ár
HFSv- kennaradeild, haustönn	7	77	AÐF0152 - 1. ár
HFSv- lögfræðideild, haustönn	8	61	VGH0173 - 1. ár
HSv - vor- og haustönn	18	191	TFV0103 - 1. ár / HJF0104 - 3. ár
VRSv - viðskiptafræði, haustönn	12	136	AÐA2103 - 1. ár / MAR2303 - 3. ár
	61	685	

* Talin er fjöldi nemenda í hverri kennslustund

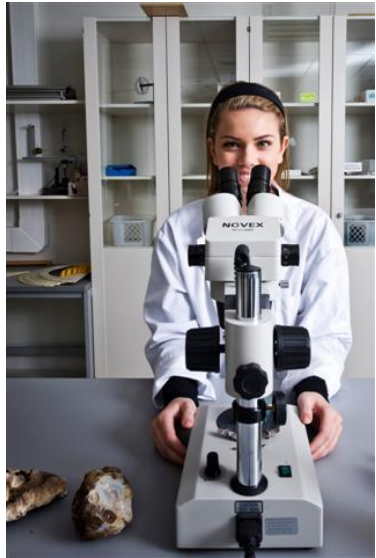
Nýnemavika (grunn- og framhaldsnám)	Kennslustundir	Fjöldi nemenda	Leiðbeinendur
Grunnám **	15	380	AMM og JL
Framhaldsnám	13	110	AMM
	28	490	

**Gegniskennsla staðarnema ekki meðtalin þar sem hún hluti af aðfaranámskeiðum

Námskeið og kynningar	Kennslustundir	Fjöldi þátttakenda	Efni
Grunnnám (vor og haust)	9	52	RefWorks námskeið
Framhaldsnám (vor og haust)	9	36	RefWorks námskeið
Kennarar og starfsfólk (vor)	4	21	RefWorks námskeið
Lokaverkefnisnemar - upprifjunarnámsk.	13,5	44	Gagnasöfn / RefWorks
Opin kynning - starfsfólk og bókaverðir	2	5	Gagnasöfn Ebsco
Opin kynning - starfsfólk og bókaverðir	4,5	8	Gagnasöfn ProQuest og CSA
	42	166	
Samtals:	131	1341	

Samstarf /framkvæmd – dæmi um námskeið og verkefni

- TFFV0103 – tölfr. og fræðil. vinnubrögð, 1. ár
  - heimildaritgerð, 30% vægi (0,5% lýsing á heimildaleit)
- HJF0104 – hjúkrun fullorðinna I, 3. ár
  - útskriftarverkefni, 20% vægi (5% lýsing á heimildaleit)
- VGH0173 – vinnubrögð og gagnrýnin hugsun, 1. ár
  - finna heimildir (Gegnir, Hæstaréttard., ProQuest, LexisNexis) og setja upp í heimildaskrá samkv. OSCOLA style – mega nota RefWorks, 30% vægi
- VIN0173 – vinnulag í hug og félagsvísindum, 1. ár
  - heimildaritgerð, 40% vægi

Námsmat / árangur

- Ritgerðir /verkefni í námskeiðinu
- Ritgerð + sérstök lýsing og mat á heimildaleit
  - fá einkunn sem er hluti af lokaeinkunn í námskeiðinu
- Skila nemendur betri verkefnum?
- Vísanemendur meira í fræðilegt efni?

Háskólinn
á Akureyri
University
of Akureyri

Námskeiðsmat

- Námskeiðsmat aðgengilegt á innra vef (lágmark 6 tímar)
- Einkunnardreifing nemenda
- Heildareinkunn námskeiðs í mati nemenda
- Heildareinkunn kennara í námskeiðinu

Háskólinn
á Akureyri
University
of Akureyri

Framkvæmd – nokkur praktísk atriði

- Gefa sér góðan tíma í undurbúning
- Kynna sér námsefnið vandlega
- Setja fram námsmarkmið og námslýsingu
- Virkja nemendur
- Taka saman tölfræði
- Skrifa niður athugasemdir STRAX að lokinni kennslu

Háskólinn
á Akureyri
University
of Akureyri

Hvað hefur gengið vel?

- Viðurkenning HA á mikilvægi UL
- Kennsla í UL fer fram í öllum aðferðafræðinámskeiðum á 1. námsári
- Samstarf við svið/deildir – gott samstarf smitar út frá sér

Hvað má betur fara? Óskastaða

- Aukið starfshlutfall í UL kennslu
- Tengja kennslu í UL við fleiri námskeið á 2. – 3. námsári
- Of lítill tími fyrir námsefnið
- Of hröð yfirferð, of mikið námsefni
- Fá aðstoð í verklegum tímum
- Meiri áhersla á verklegar æfingar (e. active learning)

Hvað má betur fara? Óskastaða

- Þróa námsefni, þ.á.m. á vef
- Kennslufræði / þróa og breyta framsetningu á kennslu
- Efla kennslu í UL fyrir starfsfólk og nemendur í framhaldsnámi
- Bjóða upp á fleiri námskeið (RefWorks, sérhæfð gagnasöfn)
- Auka einstaklingsbundna leiðsögn (viðtöl)

Framtíðarverkefni

- Fylgja eftir VÆMP – skoða námsmarkmið og námskeiðslýsingar
- Stuðningur við rannsóknir
  - ráðgjöf vegna vinnu við heimildaskráningu
  - ráðgjöf, þjálfun og kennsla á RefWorks
  - halda námskeið um akademísk skrif
- Samvinna við stoðþjónustu t.d. námsráðgjafa
- Framkvæma kannanir og meta UL hæfni nemenda

- Samstarfið hófst 2001
  - var í upphafi styrkt af Nordinfo
- Fjármögnun
  - þátttakendagjöld
  - styrkir
- Stýrihópur með fulltrúa frá eftirfarandi löndum:
  - Danmörk, Finnland, Færeyjar, Grænland, Ísland, Noregur, Svíþjóð

- Creating Knowledge ráðstefnur
annað hvert ár
  - CKI og CKII í Svíþjóð 1999 og 2001
  - CKIII á Akureyri 2003
  - CKIV í Kaupmannahöfn 2006
  - CKV í Åbo 2008
  - CKVI í Bergen 2010

- Norrænn sumarskóli um UL
  - Kaupmannahöfn 2002
  - Osló 2003
  - Þórshöfn 2004
  - Tusby, Finnland 2005
  - Stokkhólmur 2006
  - Reykholt 2007
  - Berger 2008
  - Nymindégab, Danmörk 2009
  - Korpo, Finnland 2010

- Málþing
  - staðlar og mælikvarðar í UL / UL og námsmarkmið á háskólastigi – Vasa 2003
  - kennslufræði fyrir bókasafnsfræðinga – Växjö 2004
  - Bolognaferlið – Osló 2006
  - Ísland 2011 ?

- Vefur

- <http://www.nordinfolit.org/> verður lokað
- unnið er að nýjum vef, hugsanlega í blogg formi, sem hýstur verður í HiO

Fyrirspurnir

**Háskólinn
á Akureyri**
University
of Akureyri